

EL GUARDIÀ DEL GÈNESI

J. C. LLOP

EL GUARDIÀ DEL GÈNESI

(COL·LECCIÓ NARRATIVA) - 35

EL GUARDIÀ DEL GÈNESI

J. C. LLOP

Primera edició: octubre de 2024

© Joan Carles Llop i López

© de l'edició:

Quorum Llibres

C/ de la Violeta, 6 • 43800 Valls

Tel. 977 60 25 91

quorum@quorumllibres.cat

www.quorumllibres.cat

Disseny i composició: 3 x Tres

Impressió: Romanyà-Valls, SA

ISBN: 978-84-16342-65-5

DL T 897-2024

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni la seva incorporació a un sistema informàtic, ni la seva transmissió en cap forma ni per cap mitjà, sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del *copyright*.

Dedicat a un bon amic:
E. R. M.

Pròleg

EL MONJO I L'ARCA

El venerable vell estava assegut, mig inclinat a les escalinates que donaven accés a la petita capella de la qual era custodi. Cada dia s'asseia al mateix lloc, i ocasionalment s'aixecava per beneir algunes creus que els turistes s'endurien de tornada als seus països com a *souvenirs* a canvi d'alguns santeems i, excepcionalment, alguns birrs. Eren pocs els que recordaven el dia que el van nomenar, i gairebé ningú no podia creure, pel seu aspecte, que era un dels personatges més reconeguts i probablement envejats de tot el país. Havia format part de la congregació del monestir de Debre Damo durant gairebé tota la seva vida; va ingressar-hi de molt jove i sempre havia estat fidel a la doctrina de l'Església ortodoxa etiop, i el seu destí estava predestinat des que el seu predecessor l'havia escollit com a successor.

Era custodi d'una petita capella de planta quadrada amb una petita cúpula en què, a causa de la manca de cures, es veia amb claredat l'acció del temps i la climatologia en els diversos escrostonats de l'arrebossat. La petita construcció no feia la impressió de ser molt important; en realitat a qualsevol profà li podia semblar increïble que el càrrec que tenia el vell sacerdot fos tan important per a l'Església copta etiop. En realitat, la capella annexa a la catedral de Santa Maria de Sió, de la qual era custodi l'ancià pare, era el lloc més visitat d'Aksum, i la seva fama no estava relacionat tant per la construcció en si sinó pel que s'hi custodiava.

Eren molts els que no donaven crèdit a la llegenda descrita al *Kebrä Nagast*, segons la qual l'emperador Menelik I, fill de Makeda, reina de Saba, i de Salomó, el famós rei bíblic d'Israel, havia aconseguit, gràcies a un ardit, endur-se davant dels mateixos nassos dels summes sacerdots del temple jueu de Jerusalem un dels objectes més prodigiosos i buscats de tota la història de la humanitat. Probablement la llegenda fos només això, una llegenda, però

per a la tradició etiòp a la petita capella de la qual era guardià el venerable sacerdot, que en aquells moments estava assegut amb els ulls mirant al cel en una actitud gairebé meditativa, se salvaguardava un dels objectes més idolatrats de les tradicions judeocristianes: la mítica Arca de l'Aliança.

Per a qualsevol que no fos un fervorós creient copte etiòp, la mateixa simplicitat del conjunt donava a entendre que la peça que es guardava en el seu interior no havia de ser més que una grollera imitació, i gairebé amb tota seguretat un mer objecte litúrgic que no tenia res a veure amb la imponent arca descrita a la Bíblia.

A més, el preuat objecte no es guardava en una cambra amb fortes mesures de seguretat i una vigilància extrema. La realitat era que la custodiava un feble sacerdot i una reixa de ferro d'escassos dos metres d'altura pintada de color blau que envoltava el petit santuari. Probablement aquesta era la raó per la qual es feia força evident que la peça en qüestió no era realment la prodigiosa arca que Moisès va traslladar des d'Egipte a través del desert durant quaranta anys fins a ubicar-la al temple que Salomó construï en honor al seu déu Jahvè a Jerusalem.

Així mateix, el Vaticà aparentment mai no havia demostrat gaire interès per la tradició etiòp, i això donava peu als detractors per consolidar la seva posició al voltant de l'absoluta falsedat de la llegenda abissínia.

Tot i així, i gràcies a internet, hi havia centenars d'entusiastes occidentals que mantenien seriosos dubtes sobre la qüestió, i alguns s'atrevien fins i tot a viatjar al país africà per consolidar les seves creences; això permetia al govern de la ciutat d'Aksum de mantenir una incipient indústria turística.

Hauria estat molt fàcil posar en clar la situació tot analitzant i estudiant l'objecte en qüestió, però el problema radicava en el fet que la mateixa tradició de l'Església copta etiòp impedia que es pogués fer una inspecció de la relíquia. La tradició era molt clara sobre això, només hi havia una persona a qui era permès estar en contacte directe amb la relíquia i a qui s'encarregava la custòdia de l'Arca durant tota la vida. Aquesta persona havia de ser sempre un monjo del monestir de Debre Damo i la seva successió era decidida per endavant pel mateix guardià de l'Arca. Per tant, ningú no tenia accés directe a l'Arca. Ni al mateix emperador Haile Selassie I se li va permetre accedir al recinte on era custodiada.

L'ancià monjo va abaixar la mirada i, posant els ulls en blanc, es va abalancar cap endavant i va rodar fins al peu de les escales, i allà va quedar estès, amb la cara compungida i una diminuta gota de sang que fluïa coll avall.

PRIMERA PART

Capítol I

MARC

La vibració del mòbil em va sobresaltar. Estava absort, o, millor dit, m'havia quedat mig adormit mentre consultava un gruixut volum que probablement ja havia obert per la mateixa pàgina una dotzena de vegades aquell mateix dia.

—Bon dia, digui'm... —vaig despenjar el telèfon sense gaire convicció.

A l'altra banda de la línia, una veu coneguda, però que en aquell instant no vaig saber a qui pertanyia, em va despertar de les meves càbales.

—Hola, Marc! Ei, que estàs ocupat?

Sense que encara hagués reconegut la veu del meu interlocutor, vaig respondre com si sabés amb qui parlava.

—Ah, no! Dignes-me, què vols?

—Res, si et va bé que ens trobem aquest dissabte... També vindran Àngela, Ramon i alguns més.

En reconèixer els noms, per fi vaig saber amb qui estava parlant; m'havia passat per alt perquè feia dies que no tenia notícies de Roger.

Roger, un dels meus millors amics, estava intentant reunir una vegada més els col·legues de sempre. Fidel al seu caràcter, quan ja portàvem temps sense veure'ns s'encarregava de muntar alguna cosa perquè ens tornéssim a trobar.

—Si et va bé, anirem a sopar i després a donar un tomb... A prendre alguna cosa.

—Aquest dissabte? A quina hora?

—Per allà a les nou, com sempre.

En realitat, no em calia haver-ho preguntat. Roger, un home metòdic i organitzat com pocs, sempre acostumava a convocar les reunions dissabte a les nou, un dia i una hora que sabia que normalment ens anava bé a tots.

—Molt bé, com sempre quedem a casa teva, no? —li vaig confirmar.

—Sí, i a veure si ets puntual, que sempre et fas esperar.

—D'acord, fins dissabte. Adeu!

—Adeu!

A diferència de Roger, la impuntualitat anava més amb el meu caràcter. A dos mesos de fer 36 anys, era un solter empedreït, es podria dir que bohemí, de vida una mica desordenada. Feia uns anys que vivia en una casa situada al nucli antic de Tarragona, molt propera a la catedral gòtica, una casa que semblava que estava des de sempre en un estat d'eterna restauració. Com gairebé totes les cases del nucli antic de Tarragona, era una casa amb certa història, ja que bona part de la seva estructura estava formada per restes del que en un passat, ja força llunyà, era part de l'antic Fòrum romà de la ciutat, la imperial Tarraco romana.

Quan Roger em va interrompre de la meva pausada letargia, em trobava repassant un gruixut volum de cròniques medievals a la biblioteca del monestir de Poblet. Al monestir cistercenc, situat a pocs quilòmetres de casa, m'estava documentant per a un dels meus treballs de la Universitat. Feia uns quants anys que treballava d'adjunt en un dels tallers de recerca de la Facultat d'Història de la Universitat Rovira i Virgili, de Tarragona. Era un treball força monòton, gairebé sempre envoltat de facsímils i còpies d'antics lligalls, plens de dades que rarament m'omplien d'entusiasme.

Ja havien passat quatre hores des de la meva arribada aquell matí al monestir. Es podria dir que era una mena de rata de biblioteca ja coneguda pels pocs monjos que encara quedaven, i no m'importaven gaire en les meves anades i vingudes al fons de l'arxiu que tenien a càrrec seu. En realitat, la majoria dels documents que estava revisant tractaven temes força banals dels anys posteriors a la fundació del monestir, el 1150, i que majoritàriament eren còpies d'altres documents, els originals dels quals feia temps que es guardaven en altres arxius i fons de museus, com ara l'Arxiu Nacional de Catalunya. Encara es conservaven al monestir alguns volums originals de l'antic arxiu de la biblioteca, encara que molts van desaparèixer durant el seu abandonament, al segle XVIII.

Alguns d'aquests preuats volums els havia lliurat el rei Pere III d'Aragó, fill de Jaume I el Conqueridor. El mateix rei havia enviat una carta des de València, el 20 d'agost de 1382, on recordava a l'abat que "s'havia de picar la pedra de la volta de la biblioteca per a seguretat dels llibres i que a la part que donava al claustre s'havia d'esculpir un escut amb les armes reials,

acompanyat d'un rètol que digués amb lletra clara: «Aquesta es la llibreria del rey En Pere III».

Encara que no formaven part del meu actual estudi, alguna vegada n'havia pogut tenir algun a les mans, tot i que gairebé sempre es consultaven en còpia microfilmada en una de les dues màquines una mica antiquades que hi havia al restaurat palau de l'Abat, on en realitat es trobava el gruix de l'arxiu del monestir.

Estava a punt de tornar el gruixut volum al seu lloc de descans, quan d'una de les cantonades vaig veure aparèixer una petita publicació de paper força enfosquit, quatre fulls com a màxim, que pel seu aspecte no havia de pertànyer al volum que volia col·locar a la prestatgeria. La vaig agafar amb certa cura i la vaig dipositar sobre la taula. En aquell mateix moment va aparèixer el monjo encarregat de la biblioteca, i, instintivament, vaig posar una de les meves carpetes a sobre perquè quedés oculta a la vista. Eren gairebé dos quarts de dues, l'hora en què finalitzaven les consultes del matí, per la qual cosa la sobtada aparició de fra Roberto em va donar a entendre que havia de recollir els meus estris de treball. Sense donar-hi gaire importància, vaig unir el retall a la resta de papers amb els quals estava treballant i em vaig encaminar cap a la sortida.

Molt sovint em quedava a dinar al petit restaurant que es trobava a l'entrada del monestir, sobretot perquè a la tarda, gairebé sempre, tornava a consultar més documents; però aquell dia no m'havia de quedar i vaig tornar cap a Tarragona. A la tarda havia d'anar a la Facultat per ajudar a organitzar una conferència d'un dels insignes membres de la Universitat, l'eminent antropòleg Eudald Carbonell. No és que m'interessés gaire l'antropologia, però era una manera de treure'm un petit sobresou. No passava cap penúria, però així m'estalviava pidolar al secretari del meu pare, que gairebé sempre em demanava una justificació per a tots els diners que em deixava.

Es podria dir que jo era l'ovella negra de la família. El pare era un dels socis més destacats d'una de les empreses químiques més grans d'Europa i sempre havia pensat que jo formaria part de l'empresa, on hi havia tots els meus germans, cunyats i la resta de família ocupant llocs de major o menor rellevància.

En canvi, jo, des de petit, sempre havia fantasiejat, com molts altres nens, a ficar-me enmig d'antigues ruïnes i fer els descobriments més grans de la història, a l'estil del famós Indiana Jones. El que no sabia era que,

acabada la carrera d'Història, i havent fet alguns màsters d'Arqueologia i alguns viatges com turista pels més típics enclavaments arqueològics del món, tornaria a Tarragona per dedicar la jornada a una feina que tenia poc a veure amb les aventures del mític personatge de les pel·lícules de la meua infància.

Capítol II

AYUB I ARUU

(Egipte, uns 3.500 anys enrere)

Aruu es trobava pescant amb un improvisat arpó al costat de la petita resclosa que impedia que les aigües del Nil tornessin a la seva llera. Feia pocs dies que el summe sacerdot d'Amon havia dut a terme el ritual de renaixement del riu, en què el nostre faraó havia tornat la vida al Nil i aquest, en agraïment, havia inundat les terres de cultiu com cada any. Jo em trobava, com sempre, abstret en els meus pensaments recolzat en una de les parets d'un veí temple derruït que es trobava mig ocult per la mala herba just al marge oriental del riu.

El meu germà, Aruu, era un jove força fort i ben plantat, i el nostre pare n'estava molt orgullós. Tenia l'esperança que aviat el cridarien a servir els estables reials i, amb sort, entraria a formar part de l'exèrcit, deixant enrere una més que probable i curta vida d'esclau, que era el destí de la majoria del nostre poble.

Jo, encara que no havia estat mai el favorit del meu pare, per sort m'havia guanyat uns privilegis als quals cap dels membres de la meva tribu no hagués tingut mai accés. Quan no arribava fins a tres colzes d'alt, per una d'aquelles casualitats que té la vida em vaig trobar rescatant d'un remolí una de les filles d'un dels generals més afins al faraó. Mentre es banyava juntament amb algunes de les serventes que tenia a la seva disposició, va perdre l'equilibri, i el corrent l'arrossegà per un dels laterals del riu. Es trobava força lluny dels servents que corrien pels marges per donar-li abast, i era impossible que arribessin a acostar-s'hi prou per poder rescatar-la. En aquell moment, jo em trobava agenollat dins d'un petit rai improvisat fet de canyes de papir i amb una xarxa que intentava omplir infructuosament amb algun cranc o una mica de peix per portar cap a casa. Vaig sentir una remor llunyana i vaig veure com els servents venien corrent cap on em tro-

bava, encara que no entenia el que deien. En això, vaig veure de reüll com s'acostava el que semblava una mà que sobresortia una mica de les aigües tèrboles, i, instintivament, em vaig tombar a la bassa i, empenyent-me amb els peus i les mans, vaig intentar situar-me ràpidament al seu costat. Sortosament, vaig arribar a temps d'agafar-la i arrossegar-la amb esforç fins a la riba. Allà, els seus servents em van apartar i l'envoltaren. Gairebé sense haver-li vist ni la cara, em vaig allunyar tan de pressa com vaig poder i vaig tornar corrent al costat de la meva mare, per explicar-li el que havia passat.

Dos dies més tard, dos soldats van anar a visitar el meu pare i el van obligar a dir-los on era el seu fill petit. El meu pare em va mirar amb tristor i, sense oferir gaires explicacions, els soldats em van agafar per sota de les espatlles i em van allunyar del pare, que es va quedar encongit, amb la cara amagada entre les mans. Els soldats apartaven a empentes la meva mare, que intentava impedir que se m'emportessin. Vaig creure que probablement no tornaria a veure els meus pares i els meus germans, ja que no era la primera vegada que s'enduïen un membre de la tribu i ja no se'l tornava a veure mai més.

Quan ja portàvem un bon tros de camí, i com que van veure que havia desistit dels meus vans esforços per alliberar-me, van deixar que caminés sol. Només de tant en tant girava una mica la vista intentant escrutar a la llunyania els llocs on creia que no tornaria mai més. Vam arribar al capvespre als afores de la ciutat. La gent s'arremolinava al voltant de barraques, tallers i botigues i, després de travessar els barris més pobres, ens vam incorporar a una sumptuosa calçada, atapeïda de soldats, ciutadans i nobles que la recorrien en totes direccions damunt dels seus engalanats palanquins, seguits d'una cohort d'esclaus.

En una de les places hi havia un grup de treballadors asseguts al voltant d'un personatge que semblava estar dirigint un discurs a les portes d'un dels temples que hi havia en una de les cantonades; els altres anaven cridant les consignes del seu representant a l'uníson. Em va semblar força curiós i vaig preguntar a un dels soldats què estaven fent; l'explicació que em va donar és que reclamaven una millora de les condicions de treball, que estaven fent vaga. Segons ens anàvem apropant al grup de grans edificis que formaven el centre de la ciutat, vam canviar de direcció i ens vam internar per un carreró lateral que donava a una estreta entrada plena de cistelles i gerres, i en què un sacerdot gros, calb i força entrat en anys ens esperava mig adormit a l'ombra d'un tendal que el resguardava d'un sol

que començava a pondre's a l'horitzó, però que fins aleshores entrava amb força per l'estret atzucac.

Els soldats em van deixar a cura del gros personatge i, sense dir res, es van allunyar pel mateix estret carreró per on havíem arribat. Shensu, que era el nom del vell, em va mirar de dalt a baix sense que en cap moment es dirigís a mi, i, amb el pas del temps, em vaig recolzar en una de les parets i a poc a poc em vaig quedar a la gatzoneta mentre Shensu anava donant algunes ordres als servents que anaven sortint i entrant de nou al palauet, carregats amb alguna de les cistelles i gerres que s'amuntegaven al meu voltant.

Quan el sol ja estava deixant pas a la foscor que s'apropava a poc a poc, va travessar la porta d'accés al palau el que era una còpia en jove de Shensu. Hekenuhedjet, que així es deia el jove sacerdot, portava una pell de pantera cenyida a la cintura i penjada d'una de les espatlles a sobre de l'habitual uniforme blanc de lli dels sacerdots; a més, duia una curiosa perruca amb una llarga trena que li queia fins gairebé la meitat de l'esquena. Hekenu es va dirigir on estava assegut Shensu, es va apropar a la seva orella i, gairebé amb un xiuxiueig, va dir-li:

—Perdona, pare... Nebamun m'ha demanat que porti aquest jove a la seva presència. Sembla que és el noi que la va rescatar fa dos dies del Nil, el nostre pare Keme.

—Sí, ja ho sé, Hekenu. El nostre senyor em va encarregar que fes els possibles per localitzar el noi, encara que la veritat és que saps com n'estic d'ocupat amb l'administració dels esclaus i fins avui no l'hem trobat.

—Escolta, noi! —va dir Hekenuhedjet en un to més fort i força autoritari.— Com et dius?

Encara que es dirigia a mi, no vaig parar gaire atenció, i no li vaig contestar fins que em va donar un cop amb el genoll que gairebé em va fer caure. M'havia quedat distret jugant amb un pal i unes petites pedres rodones que portava sempre en una petita bossa penjada del cordó que feia les funcions de cinturó i que havia tret mentre esperava ajagut al mateix lloc on m'havien deixat els soldats.

—Ets sord o què? No em facis perdre la paciència! —Era evident que Hekenu no estava acostumat que els esclaus el fessin esperar, i, agafant-me pel braç, em va fer aixecar.— T'he preguntat el nom! —em va dir mirant-me a la cara.

—Ayub —li vaig respondre, desfent-me de la mà amb què encara em tenia agafat pel braç.

—Bé!, per fi! Sembla que Toth li ha tornat l'enteniment... —va dir gairebé badallant Senshu.— Emporta-te'l en presència de la nostra senyora Nebamun. Però abans fes que aquest captaire es renti i dona-li una túnica perquè se la posi —afegí tot aixecant-se i dirigint-se a Hekenu.

Fent-me passar a allò que probablement era un dels magatzems, vam travessar dues estances fins a arribar a una petita font al costat del que em va semblar que havien de ser les cuines i la bugaderia del palau. Sense dirigir-me ni una sola vegada la paraula, es va acostar a una esclava de pell morena, la indumentària de la qual era només una faldilla de lli gairebé transparent. L'esclava va desaparèixer darrere de l'arcada de la porta per tornar a l'instant amb una petita galleda d'argila i una túnica curta plegada al braç. Es va acostar i, sense que jo pogués dir res, em va despullar i, després de recollir aigua amb la galleda d'argila, me la va llençar per damunt del cap. Un estremiment em va recórrer tot el cos en notar que estava gairebé glaçada. No era gens habitual que l'aigua estigués tan freda; en aquella època l'aigua de la majoria de pous estava força calenta. Amb un drap va començar a fregar-me per arrossegar el fang gairebé negre amb què estava coberta la meitat del meu cos, des de la cintura fins als peus, i després de regar-me dues o tres vegades em va fer posar la túnica que havia portat abans.

Mentre l'esclava em rentava, Hekenu ens havia estat mirant encara mig absort en els seus pensaments. L'esclava es va aixecar, se'l va mirar i va tornar a desaparèixer, a un senyal d'assentiment de Hekenu, per la mateixa arcada per on abans havia aparegut amb la galleda i la túnica.

Després, posant-me una mà a l'espatlla, em va fer passar fins a una gran sala, des de la qual pujaven unes escales cap al que probablement havien de ser les estances nobles del palau. Després d'un petit recorregut per un passadís flanquejat de columnes encastades a la paret, rematades pel que semblaven flors de lotus i palmeres, es va aturar davant d'unes portes enormes i allà vam esperar en silenci durant una estona. A l'altra banda de les portes es distingien les veus cridaneres de diverses dones. Hekenu es va acostar a les portes i amb un petit martell que portava lligat al cinyell va donar dos cops a la porta. A l'instant es va fer el silenci a l'altra banda de les portes, i aquestes es van obrir lentament.

Un munt d'ulls es van posar a sobre meu, i a l'instant vaig començar a escoltar xiuxiuejos entre les dones de dins. Hekenu m'havia fet inclinar el cap i m'havia fet entrar a la sala lentament. De cua d'ull vaig poder veure

les joves que, excitades, conversaven alegrement; la que estava al centre va aixecar-se i es va dirigir cap a mi, seguida per les mirades de les altres.

—Senyora Nebamun —Hekenu va començar a parlar en un to força formal dirigint-se a la jove que estava caminant cap a nosaltres.— Us presento Ayub, el jove que va tenir a bé rescatar-vos de les mans del nostre benvolent pare Keme i tornar-vos del camí que havíeu iniciat fins al regne d'Osiris.

—Està bé, Hekenu, et pots retirar —va respondre sense vacil·lar Nebamun.

Hekenu, sense fer cap més comentari, però amb un gest força contrariat, va fer uns passos enrere i, tot girant-se, va tornar per on havíem arribat. Dues de les criades van tancar una altra vegada les portes.

—Així que et dius Ayub... —va dir Nebamun dirigint-se a mi en un to de veu que em va semblar més natural.

No vaig saber què contestar, encara em sentia força cohibit després de la successió d'esdeveniments que m'havia portat fins a aquell moment, i l'únic que se'm va acudir va ser assentir amb el cap.

—T'agraeixo molt que em rescatessis l'altre dia, em pensava que ja havia traspassat a l'altra vida, i vaig creure que ja em trobava a l'Amentí. Sento que no t'ho hagi pogut agrair fins ara.

Una de les serventes se li va acostar i li va xiuxiuejar alguna cosa a l'orella.

—En realitat tampoc no hagués tingut l'ocasió d'agrair-t'ho, perquè, segons sembla, quan em vaig recuperar i em van explicar el que m'havia passat, també em van dir que havies sortit corrent i les meves criades no t'han tornat a veure fins ara. —Nebamun es veia visiblement emocionada en recordar l'instant en què es va veure engolida per les aigües.

Jo havia aixecat la vista i de mica en mica començava a adonar-me de la situació. Havia cregut que rebria algun tipus de càstig quan els soldats se'm van emportar arrossegant-me de casa dels meus pares i, en canvi, em trobava en una sumptuosa habitació, un lloc on ni en els meus millors somnis hauria pensat trobar-me, rebent mostres d'agraïment de qui probablement havia de ser una de les personalitats més importants a qui mai hauria pogut tenir accés.

Durant tota l'estona que vaig estar en presència de la senyora Nebamun, gairebé no vaig obrir boca, a part d'assentir amb el cap i d'algun monosíl·lab, amb què vaig donar a entendre que no era mut. Tampoc no tenia gaire idea del que havia de dir.

La veritat és que l'endemà, i després d'haver tornat amb els meus pares acompanyat pels soldats tot caminant al costat del palanquí de l'ancià Senshu, aquest es va encarregar de tranquil·litzar-los i explicar-los què havia passat realment.

—Desperta, Ayub! —el meu germà Aruu es va encarregar de treure'm dels records en què m'havia perdut.— Vinga, que hem de tornar a casa!

Ra ja s'havia enlairat al cel; gairebé era migdia i vaig ajudar Aruu a portar la pesca fins a casa.

Capítol III

LA CONFERÈNCIA

Feia gairebé dues hores que organitzava les diapositives, col·locava les taules amb els aperitius, comprovava els micros de la sala de conferències i acabava de polir tots els detalls perquè la presentació del darrer descobriment d'Eudald Carbonell estigués a l'altura de les seves exigències. M'ajudaven Raquel i Elisa, dues meritòries del Departament d'Antropologia que durant l'estiu havien acompanyat l'equip de Carbonell en el seu darrer jaciment. També pul·lulaven per la sala els dos muntadors de les vitrines on havien de ser col·locades les tres o quatre peces antropològiques més destacades que s'havien descobert en el transcurs de les excavacions. Probablement, a més dels convidats, els promotors i algun destacat membre del Rectorat de la Universitat, també s'esperava l'assistència d'algun reporter i, fins i tot, estava prevista la presència d'unitats mòbils d'algunes cadenes de televisió nacional i autonòmica.

Normalment, quan acabava de deixar enllestit tot el muntatge, rarament assistia a la conferència, encara que em quedava a la Facultat per si, com era força habitual, fallava algun micro o l'inútil de torn no sabia activar la pantalla, o es confonia en posar en marxa el petit reportatge que estava guardat a l'ordinador. Encara em pixo de riure quan recordo el dia que, en comptes del reportatge que estava previst passar a la conferència, van activar el vídeo d'una festa que havien guardat amb un nom semblant i en què el conferenciant, un destacat professor de la càtedra d'Història Contemporània, apareixia mig ebri i eufòric juntament amb algun alumne fent un calb, o sigui ensenyant les seves parts pudendes al reduït auditori. L'insigne professor va desaparèixer de la sala com l'ànima que s'emporta el diable, i fins al dia següent no es va atrevir a posar un peu a la sala de professors, on els seus col·legues encara seguien fent mofa del que havia passat el dia anterior.

La veritat és que aquell dia vaig assistir, encara que sense parar gaire atenció, a la conferència, en part per les expectatives que s'havien generat al voltant del descobriment, però també perquè el meu germà Wilhem hi havia d'assistir en representació de l'empresa de la família, que havia cofinançat, com era força habitual, part del projecte.

Havia acabat la dissertació de l'eminent antropòleg i els consegüents aplaudiments després de la conferència, i encara no m'havia atrevit a acostar-me a saludar el meu germà. Com sempre, estava movent-se per tota la sala i fent les corresponents presentacions entre les personalitats que assistien a l'esdeveniment, els quals, en molts casos, restaven més pendents dels dos o tres cambrers que anaven servint el cava i els canapès per la sala annexa que s'havia disposat per després de la conferència.

M'havia quedat en un racó xerrant amb Raquel, quan, per casualitat, el meu germà va advertir que era a la sala i, després de creuar unes paraules amb un senyor que destacava de la majoria per la seva indumentària una mica passada de moda i amb el qual estava parlant des de feia una bona estona, va aixecar la mà i va fer-me un gest perquè m'acostés.

—Marc: et presento Jean-Pierre Mohen, director del Musée de l'Homme de París.

Mentre m'anava apropant, Wilhem ja li havia xiuxiuejat al senyor Mohen, el nostre parentiu. El meu germà em va agafar pel clatell, com era habitual en ell, i després em va passar el braç per sobre de l'espatlla.

—Bon soir, Monsieur Mohen, comment c'est va? —vaig adreçar-m'hi mentre ens estrenyíem la mà.

—Bien, gracias, me estaba comentando su hermano que es usted ayudante del Dr. Carbonell —va comentar en un espanyol amb un fort accent francès.

—Trabajo para la facultad, pero no a las órdenes del señor Carbonell —vaig matisar mentre llançava una mirada d'objecció al meu germà.— En realidad, estoy en el Departamento de Arqueología e Historia Antigua.

El senyor Mohen em va mirar amb l'expressió d'haver-se quedat una mica fora de lloc. Per als que coneixen el tema, és ben sabut que antropologia i arqueologia tenen pocs vincles en comú, però el meu germà, com sempre, intentava guanyar punts a partir de col·locar les peces dels escacs al seu gust. Segons el seu parer, tots dos ens dedicàvem a furgar a la terra amb un martellet i un pinzell, i això ja ens situava en la mateixa ona.

—Hace un tiempo leí un libro suyo, creo que se llamaba *Pierres vives de la Historie* —vaig comentar, en part per evitar que el meu germà hagués de donar cap explicació, cosa que probablement ens hauria posat en un compromís major. En realitat no l'havia llegit, sinó que em vaig interessar per alguns retalls de premsa, sobretot perquè el llibre tractava de les alineacions megalítics a Carnac i també esmentava, de passada, alguna cosa sobre Stonhenge. De totes maneres, esperava no haver de fer gaires comentaris sobre la qüestió.

—*De la Prehistorie*, oui, el libro se llama *Pierres vives de la Prehistorie*.

—Monsieur Mohen havia picat l'ham: apel·lar a la vanitat humana sempre dona bon resultat, i el comentari no havia caigut en sac trencat. A partir d'aquell moment, esperava una dissertació sobre el llibre, com acostumava a passar gairebé sempre amb la majoria d'autors, però m'equivocava.

—Oui, mais, ha dicho usted que trabaja en el Departamento de Arqueología, non? —Em va descol·locar, perquè no esperava haver de donar explicacions sobre el meu monòton treball; en realitat, confiava que, amb el comentari i amb alguna excusa treta de la màniga, hauria acabat deixant el meu germà escoltant les explicacions del senyor Mohen sobre pedres prehistòriques i sobre les quals Wilhem no sabia res de res. Però va ser el meu germà qui, molt astutament, va agafar una copa de cava del cambrer que passava amb una safata pel costat i, amb l'excusa que havia vist algun conegut, ens va deixar tots dos en aquell punt de la conversa. Havia oblidat per uns moments que el meu germà era millor artista de l'escapisme que jo.

El senyor Mohen, que s'havia adonat de l'enutjosa situació, em va agafar amb certa naturalitat pel braç i ens vam encaminar cap a la taula on quedava un minvat mostrari d'entrepans i alguna safata amb dolços i fruits secs.

—No se preocupe. Marc?, non? Esto es bastante habitual en estos eventos. Todos aparentamos que nos conocemos, pero en realidad son pocos los que en realidad se conocen. La verdad es que he venido invitado por Eudald, pero desde que hemos llegado no he cruzado ni una palabra con él. Además, antes, en el hotel, ya hemos tenido bastante rato para comentar sus descubrimientos. —El comentari va aconseguir distendre força la situació.— Certainment, si he aseptado son invitattion ha sido para poder conocer un peu esta ciudad. En verdad, es mucho más fácil encontrarle sentido a las piedras con las que usted trabaja que con las que me peleo yo casi a diario.

El senyor Mohen en realitat em va donar a entendre que també trobava força avorrides aquestes presentacions en societat. En un to més distès i com qui no vol la cosa, vam acabar asseguts en un banc del passadís. La conversa havia derivat dels monuments que havia visitat el senyor Mohen durant el matí, i els que jo em vaig comprometre en un futur a mostrar-li amb més detall, a les platges que tant li agradaven de la nostra costa, i que es va entossudir a comparar amb les de la Costa Brava, on acostumava a estiuemar. També vam parlar sobre alguna anècdota que havia viscut de jove mentre acompanyava les expedicions que regularment feien estudis de camp, tant en algunes zones del Sàhara occidental com a la vall del Rif, lloc prolífic en descobriments antropològics. En realitat, Jean-Pierre, a qui ja deixava que el tutejés, anava guanyant en loquacitat segons augmentaven els nostres viatges per reposar les copes de cava que, com a bon mediterrani, estava acostumat a prendre. No és que disminuís el nostre nivell de sobrietat, però el cert era que la nostra conversa havia acabat sent força jovial.

Sense adonar-nos, vam començar a veure com la gent anava buidant la sala, i, preveient que aviat conclouria la nostra animada conversa, Jean-Pierre em va lliurar la seva targeta personal.

—Mon ami Marc, si por algún casual se acerca a París, no dude en ponerse en contacto conmigo. Ahora estoy bastante ocupado con la remodelación del museo, pero si encuentro algún momento libre que dedicarle estaré encantado de tomar un café con usted en Les Champs Elysees, o en Trocadero, que cae más cerca de mi despacho. —Mentrestant, anàvem apropant-nos al gruix de l'exclusiu grup que encara quedava a la sala i en el qual ja no hi havia el meu germà, que, segons em van comentar, feia força estona que se n'havia anat, sense ni tan sols haver-se dignat a acomiadar-se.

Després d'acomiar-me de Raquel i Elisa i de saludar per darrera vegada el senyor Mohen, vaig entrar en una petita cambra on havia deixat la meua cartera, me la vaig penjar a l'espatlla i vaig sortir tranquil·lament caminant de la Facultat en direcció a casa meua.

Capítol IV

POBLET I LA TOMBA DE L'ANGLÈS

(mitjans segle XIX)

Els tres companys havien deixat les muntures abeurant en una bassa propera i s'acostaven lentament vers una de les portes desencaixades del lateral de la muralla que envoltava l'antic monestir. Feia molts anys que estava deshabitat, molts dels seus recintes estaven en ruïnes i la natura havia tornat a recuperar bona part de l'edificació; però, tot i així, era una construcció imponent.

Eduard, Josep i Antoni ja l'havien visitat amb anterioritat. Els tres inseparables amics, les edats dels quals oscil·laven entre els 12 i els 15 anys, eren molt aficionats a visitar paratges emblemàtics propers a la seva ciutat, encara que el monestir cistercenc era un dels més allunyats. A Josep i a Eduard els agradava visitar les antigues ruïnes per evocar històries romàniques que després plasmaven en les poesies i relats que acostumaven a compartir amb els seus companys de les Escoles Pies. Antoni tenia altres interessos, aparentment més mundans; estudiava les línies de les estructures antigues tot prenent anotacions, fent croquis i dibuixos dels aspectes més curiosos de cada indret que visitaven.

Eduard era el més jove de tots tres, però no ho aparentava; a més, acostumava a tenir més iniciativa que Antoni i Josep, que el superaven en edat, i també tenia millors qualificacions a l'escola. Josep era més pragmàtic, de vegades una mica més aprensiu però més assenyat que els seus companys, i Antoni era el més introvertit de tots tres, encara que els seus professors no es posaven d'acord a l'hora de valorar les seves capacitats. El pare Valentí Oliver, en fer la valoració de les seves qualificacions, sentenciava: "intel·ligència dolenta, memòria regular, aplicació regular, aprofitament nul"; en canvi, el pare Sellarés, director de l'escola, el tenia en molta més vàlua, sobretot en tot allò que era relatiu a la geografia i aptituds geomètriques i espacials.

El cert era que tots tres eren inseparables i formaven un bon equip.

Eduard i Antoni, amb una mica d'esforç, van aconseguir obrir pas i es van introduir a l'interior de l'abadia, mentre Josep els seguia a poca distància. Travessant diversos passadissos i algunes sales, van arribar a un petit pati. Antoni es va dirigir a un dels laterals del petit claustre i va localitzar una entrada que estava totalment oculta darrere d'una espessa enfiladissa. Agafant el ganivet que portava lligat al cinturó, va començar a tallar i retirar les branques per deixar espai suficient perquè tots tres poguessin accedir per l'obertura. Apartaren amb compte algunes restes cremades del que semblaven antics mobles de l'abadia i van poder accedir a un passadís estret. Seguint-lo cap a la dreta, van arribar a un nou pati, el claustre principal del monestir, on es van entretenir mirant al voltant la monumental obra. S'apreciava que, encara que des de l'exterior tenia una aparença de fortalesa, des de l'interior del claustre la imatge denotava clarament la funció monacal del complex.

Les torres i edificacions desarborades, que tenien els sostres esfondrats des de feia algunes dècades, no permetien més que imaginar-se les funcions que devia tenir cada sala del complex, tot i que entre totes destacava clarament l'església del convent. Cap allà es van dirigir Eduard i Josep, mentre Antoni s'entretenia dibuixant esbossos dels capitells del claustre.

—Eduard, vine! —va requerir Josep.— Guaita, és espectacular, no creus? —va dir assenyalant el que sens dubte eren sepulcres medievals.

A dreta i esquerra de l'altar major, dos conjunts de sepultures reposaven sobre sengles arcades, algunes amb clares evidències d'haver estat saquejades; algunes restes de vestidures cremades per terra; també podien entreveure's restes momificades a l'interior dels taüts d'alguna tomba. Van continuar apropant-se lentament cap al centre de la nau central de l'església; anaven avançant amb compte sobre allò que clarament eren diverses làpides amb inscripcions en llatí. Antoni, que abans s'havia quedat al claustre, va entrar a l'estada.

—Nois, aneu amb compte! —va exclamar, assenyalant cap amunt, on una de les arcades que envoltaven la nau central semblava no estar en molt bones condicions. Antoni tenia certa facilitat per reconèixer els diferents aspectes arquitectònics de tots els enclavaments que acostumaven a visitar.

Des de la seva primera visita a les ruïnes dels forns romans del camí de Monterols, ubicats en una finca propera a Reus, població de la qual eren veïns els tres companys, Antoni destacava per la seva afició a dibuixar tots

els llocs que visitaven, dibuixos amb tot luxe de detalls i que guardava gelosament en una carpeta que sempre portava en totes les seves aventures.

—Mireu! —va dir Antoni assenyalant el raig de llum solar que il·luminava una capella ubicada en una de les naus laterals.— Corre, Josep, vine! —va afegir perquè en Josep, que s'havia allunyat per observar el re-
taule de l'altar major, es reunís amb ells.

Tots tres van avançar fins a col·locar-se davant de l'altar d'una capella on hi havia un conjunt escultural fet de marbre blanc i on cinc personatges bíblics es trobaven envoltant un Jesús jacent. Per casualitat, o no, el raig de sol que es trobava il·luminant el rostre de Jesucrist, a poc a poc, va anar avançant fins a reflectir-se en un tros de vidre que segurament formava part d'una de les vidrieres ja inexistents que antigament havien permès l'entrada de llum al recinte. El raig reflectit va il·luminar una de les làpides que es trobava a la petita estança.

Tots tres es van quedar anorreats davant del que semblava una pesada llosa que tenia trencada una de les cantonades, probablement a conseqüència de la caiguda d'algunes runes quan s'havia esfondrat el sostre.

Es podia intuir una inscripció en llatí. Josep va agafar una bota amb aigua que portava a l'espatlla i va abocar una mica de contingut sobre la làpida. A poc a poc van anar afegint-se les primeres paraules. Eduard, meticulós com pocs, va anar anotant el contingut de la inscripció:

HIC JACET EXMUS
D. PHILIPUS WHAR
TON ANGLUS DUX
MARCHIO ET COMES
DE WHARTON MARCHIO
DE MALSBURSI ET CARTH
LOCH COMES RATH
FASNUM VICE CO
MES DE WINCHINDON
BARO DE TRIM EQUES
ST. GEORGI (ALIAS
DE LA GERRATIERA)
OBIIT IN FIDI EC
CLESIAE CATHOLICAE
ROMANAE POPULETI
DIE 31 MAII 1731

Eduard, les qualificacions del qual en llatí eren excel·lents, es va proposar de traduir les escarides paraules que apareixien al dors de la sepultura:

—Mira, Josep, crec que parla d'un duc anglès. Sembla que era un gran noble, no tinc molt clar el que diu, però intentaré traduir-ho —va comentar mentre s'acostava al seu company.— “Aquí jau l'excel·lentíssim Don Felip Warthon, duc anglès, marquès i comte de Wharton, marquès de Malsbursi i Carthloch, comte de Rathfasnum, vescomte de Winchindon, baró de Trim, Equiestres de Sant George (Alias de la Jarretera).”

—També diu que va morir el dia 31 de maig de 1731 —va apuntar Antoni, cosa que va sorprendre els altres dos companys, perquè coneixien el seu poc interès per les classes de llatí que impartia el pare Valentí.

—Si no recordo malament, l'oncle Güell em va comentar alguna cosa d'aquest home —va seguir comentant Eduard.— Segons em va explicar, era un noble jacobí exiliat de la cort d'Anglaterra; crec que era molt important i reconegut. Si voleu, quan tornem a casa, li ho podem preguntar; segur que ens en farà cinc cèntims.

—Escolteu... què us sembla si aixequem la llosa i mirem a dintre? —va suggerir Josep, que era el menys aprensiu de tots tres, gran aficionat als manuals de medicina i anatomia. Probablement l'atreia la curiositat de poder observar un cadàver de prop.

—Saps que no hauríem de profanar les tombes —va contestar Antoni.

—No la profanarem, solament hi farem un cop d'ull i després la tornem a deixar com estava —insistí en Josep.— Aquí ja hi ha força tombes profanades; ningú no s'adonà d'una més o menys.

—A més, el raig de sol ens l'ha assenyalada —va apuntar Eduard.

—Això ha estat casualitat —va replicar Antoni.

—I si no és així? Ja has vist que primer ha passat pel rostre de Jesús, com assenyalant-la amb la mirada.

La imaginació d'Eduard era desmesurada, però al final va convèncer Antoni, que, encara que intentava posar seny, també estava intrigat per saber què amagava la tomba del noble anglès.

—D'acord! —va assentir Antoni—. Però com ens ho farem per aixecar-la? Sembla bastant pesada. A més, aquí no tenim cap eina.

Mentre deia aquestes paraules ja estava enginyant la manera de disposar d'una mena de palanca, que els permetés elevar-la sense gaire esforç. No en va, el seu pare, calderer de professió i que amb prou feines comptava amb algun ajudant, havia organitzat el taller amb diversos estris i màquines

rudimentàries que l'ajudaven a moure alguns calders i objectes més pesats dels que fabricava.

Es va acostar a un cortinatge socarrimat que havia vist al costat d'una de les capelles laterals i va recollir el que semblaven uns cordatges que estaven nuats a un lateral. Els va trenar per fer-los més resistents.

Eduard i Josep van aixecar una bancada allargada i la van apropar a la tomba, sota l'atenta mirada d'Antoni. Entre tots tres van traslladar amb gran esforç una de les pesades pedres de la vora, amb tota probabilitat la que havia fet malbé la làpida del sepulcre. Antoni es va agenollar al costat de l'extrem trencat de la làpida i, gràcies al fet que havia quedat desencaixada, va poder passar la corda i nuar-la a l'extrem de la bancada que estava més proper a la làpida.

Josep es va encarregar de balancejar la làpida lentament, mentre que Eduard i Antoni, amb sengles barres improvisades que van trobar entre les deixalles, anaren inclinant a poc a poc la llosa cap a un costat fins a deixar visible part del taüt de fusta. El pas dels anys havia florit les taules rústiques; no aparentava ser el fèretre adequat per a la inhumació de tan noble personatge, més aviat tenia l'aparença d'un calaix dels que habitualment utilitzaven els camperols per recollir la fruita.

Amb una mica d'esforç van aixecar la tapa i amb el moviment es va desencaixar tota l'estructura del taüt i, en desmuntar-se, va aixecar una bona columna de pols. A l'uníson tots tres es van tapar la cara amb el mocador que portaven lligat al coll, que els servia per protegir-se la cara de la pols del camí mentre cavalcaven.

L'ambient va estar una bona estona saturat per la pols, i mantingué oculta tota la zona propera al sepulcre. En aclarir-se, van descobrir un espectacle dantesch: el crani, amb la mandíbula desencaixada, se'ls apareixia com una ganyota sorneguera; el cadàver, mig momificat, anava vestit amb el que semblaven vestidures de viatge pròpies de l'època; portava una casaca llarga d'un color que, encara que desgastat, s'assemblava a un verd turquesa, uns pantalons de color beix, unes botes i unes polaines fosques, i al cap les restes del que s'intuïa una gorra militar totalment desfeta, probablement perquè era la part més propera a la cantonada de la làpida que s'havia trencat.

Un medalló amb cinta de color verd penjava del coll del noble personatge, i entre les mans subjectava un fantàstic bastó amb empunyadura d'ivori que denotava l'origen noble de l'il·lustre aristòcrata que tenien als peus.

—Has vist, Josep? —assenyalava Antoni en direcció als peus del cadàver. Ja portaven una bona estona sense pronunciar cap paraula de tan absorts com estaven examinant les restes.

Ocult per un tros del taulell de la tapa del taüt, es mostrava la cantonada d'un petit cofre. Josep, que era el que estava més a prop, el va aixecar i va retirar les restes de la tapa tot deixant a la vista un petit cofre decorat d'uns 35 centímetres de llarg i 25 d'ample. A la tapa es repetia la mateixa imatge del medalló que portava al coll l'aristòcrata; al centre de la imatge, un personatge semblant a un monjo sostenia una creu en forma d'X i al voltant es disposava el text següent:

NEMO ME IMPUNE LACESSIT

Josep es va encarregar de retirar-lo del sarcòfag, i va intentar obrir-lo, sense èxit. El pany també tenia la forma d'X de la creu. Amb compte, van buscar infructuosament en les amples butxaques de la casaca; als laterals van trobar únicament algunes insígnies militars i poca cosa més.

Eduard va murmurar:

—Nois, es fa tard! —Tan concentrats estaven en els seus descobriments que no havien parat esment a l'hora. Si no s'afanyaven, la nit els agafaria de tornada a casa. I Josep va replicar:

—I què fem amb el cofre i els altres objectes?

Antoni ja els estava posant en un sarró que portava creuat sobre el pit, i va contestar:

—Ens els emportem!

Eduard, amb rapidesa i sense cap escrúpol, va recollir el medalló, se'l posà a la motxilla i va agafar el bastó per passar-lo al Josep.

—Ens ho hem d'emportar tot, potser ens servirà per esbrinar com obrir el cofre sense haver de trencar el pany —va matisar Eduard en veure la cara de Josep, que no semblava gaire conforme amb la idea.

Entre tots tres van tornar a col·locar tan bé com van poder la llosa al seu lloc, i van deixar en un racó la bancada i les barres per si havien de tornar a accedir a la tomba.

Van recórrer en sentit contrari la ruta que havien seguit en entrar i van deixar enrere l'ombra de les muralles de l'abadia. Recuperaren els cavalls que estaven pasturant no gaire lluny d'on els havien deixat, i de mica en mica van seguir el camí de tornada a Reus.

ÍNDIX

PRÒLEG. El monjo i l'Arca	9
PRIMERA PART	11
I. Marc	13
II. Ayub i Aruu (Egipte, uns 3.500 anys enrere).....	17
III. La conferència	23
IV. Poblet i la tomba de l'anglès (mitjans segle XIX)	27
V. <i>El Arlequín</i>	33
VI. Les relíquies del duc	36
VII. Els joves genis	42
VIII. Nous contactes	54
IX. Raquel.....	63
X. Josep Boule	70
XI. Un nou rastre	77
XII. Els primers guardians	87
XIII. Escornalbou.....	97
XIV. La Gloriosa.....	109
SEGONA PART	129
XV. A la recerca de l'Arca Perduda (Etiòpia)	131
XVI. Noves pistes	140
XVII. De tornada a Poblet.....	147
XVIII. D'Abissínia a París.....	160
XIX. La cultura és la clau.....	168

XX. L'ascens del faraó	181
XXI. Rere els passos... d'una quimera?	200
XXII. Camins creuats	210
XXIII. Sennedjem TT1	226
XXIV. La nova dinastia i l'exili dels iahuds.....	250
XXV. Tots els camins porten a... ..	267
XXVI. ... Rennes-le-Château	281
 TERCERA PART	 291
XXVII. Bérenger Saunière	293
XXVII. Che Stella ha detto?	305
XXIX. Darrere d'un nou guardià	320
XXX. La conquesta de Canaan	334
XXXI. El llegat dels tres amics (Primera part)	347
XXXII. Èxode: el trasllat a Iahudea	362
XXXIII. El llegat dels tres amics (Segona part)	379
 EPÍLEG	 399
 Agraïments	 407